

ผู้เห็นภัย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๑๗๐๒. เนาะ ไม่สบายใจ คำถามเนาะ

ถาม : ข้อ ๑๗๐๒. เรื่อง "ไม่สบายใจ ลูกทำผิดไปไหมคะ"

กราบนมัสการหลวงพ่อก่อน วันนี้ลูกมีปัญหาหัวใจ ไม่แน่ใจว่าลูกทำผิดไปหรือเปล่า เกี่ยวกับการที่ลูกไปคอมเม้นบนเฟซบุ๊กของพระรูปหนึ่ง ลูกเห็นพระรูปหนึ่งโพสว่าวันนี้ ไม่มีใครกดไลค์ สงสัยโพสอะไรที่ไม่มีแก่นสาร สงสัยคงต้องปิดเฟซบุ๊กไปชั่วคราวมั้ง และข้อความสนทนากับโยม ถามประมาณว่าโยมอยากจะทำ... (เขาจุกๆ เนาะ) เพื่อเผยแพร่ต่อไป หรืออยากให้ปิดเฟซบุ๊ก เวิร์กกรรมหนูผิดเองค่ะ พอลูกเห็นข้อความนั้นตอนแรก ลูกก็นึกถึงเทศน์ที่หลวงพ่อกำลังสอนไว้ว่า

"การทำดีไม่ให้คิด คิดความดีของตัวเอง ให้ได้ความดีก็พอ ทำแล้วก็ปล่อย คนทางโลกเขามีใบประกาศรับรองกัน แต่เราเป็นนักปฏิบัติเรามีใจเรารับรองก็พอ"

วันแรกลูกก็ไม่ได้คอมเม้นแสดงความคิดเห็นไปหรอกนะคะ ก็ผ่านไป พอมาวันใหม่ลูกไปเห็นอีกลูกก็นึกถึงคำสอนของหลวงพ่อก่อน ลูกก็เลยคิดว่าบางทีการที่ลูกเอาคำสอนของหลวงพ่อบอกพระเจ้าไป คำสอนนั้นอาจจะเป็นประโยชน์กับพระรูปนั้นก็ได้นะคะ ลูกก็เลยคอมเม้นลงไปว่า ลูกเคยฟังเทศน์พระอาจารย์มาอย่างนี้ๆ (ไปว่าเขาดี) ก็ไม่แน่ใจว่าพระรูปนั้นจะพอใจหรือไม่พอใจหรือเปล่านะคะ ลูกก็แค่หวังดีกับพระนะคะ พอรู้ว่าพระเห็นแล้ว ความคิดเห็นที่ลูกแสดงออกไปลูกก็ลบความคิดเห็นที่เขียนออกไป พอสำเร็จลูกเองก็ไม่สบายใจว่าลูกสมควรมีสิทธิ์ทำแบบนั้นหรือเปล่านะคะ อีกรู้จักคิดว่าไม่เป็นไรน่าจะเพราะแค่หวังดีกับพระ ไม่อยากเห็นพระติดเฟซบุ๊ก (คำถามนะ)

๑. คือการที่ลูกเป็นแค่คนธรรมดาคนหนึ่ง ลูกมีสิทธิ์ใหม่คะที่แสดงความคิดเห็นกับพระนะคะ สมควรไหมคะ (โดยลึกๆ ในใจส่วนตัวลูกก็เกรงว่าไม่สมควร) เพราะว่าบ่อยมากเหมือนกันที่ลูกมักจะเห็นพระโพสความคิดเห็นบนเฟซบุ๊กแบบที่สวนทางกับคำสอนหลวงพ่อ ซึ่งตอนแรกลูกก็พยายามอดทนไว้ได้ที่จะไม่กระทำ แต่พอมาเห็นอีกลูกก็อดไม่ได้ แล้วก็แสดงความคิดเห็นออกไปบ้างนะคะ ซึ่งส่วนใหญ่ความคิดเห็นที่ลูกแสดงไปก็ไม่ได้ต่อว่าใครหรอกนะคะ แต่พูดแบบกลางๆ เคยได้ยิน เคยได้ฟังมาแบบนี้ ประมาณนี้ ถ้าหากว่าหลวงพ่อเห็นว่าไม่สมควรลูกก็จะหยุดโพสความคิดเห็นของตนเอง และจะลบเพื่อนที่เป็นพระออกไปให้หมด

ตอนแรกก็คิดว่ามีเพื่อนเป็นพระบนเฟซบุ๊กจะดี เพราะเป็นกัลยาณมิตรทางธรรม แต่ตอนนี้ลูกไม่แน่ใจแล้วนะคะ เพราะลูกมักจะเห็นพระบางรูปที่ไม่ได้เน้นเรื่องการปฏิบัติกรรมฐาน แต่ไปเที่ยวเน้นเรื่องเศรษฐกิจแทน ถ่ายรูปขณะที่พระไปสถานที่ต่างๆ บ้าง บนเครื่องบินบ้าง ลงเรือบ้าง ทำให้ลูกคิดเกิดคำถามขึ้นมาในใจว่าพระท่านเอาเวลาที่ไหนไปปฏิบัติธรรมนะคะ ซึ่งลูกไม่อยากจะคิดเรื่องนี้เลยคะ ไม่ต้องการมีคำถามในใจเกี่ยวกับพระหรือพระพุทธศาสนานะคะ เพราะลูกเชื่อพระพุทธเจ้าเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ ลูกอยากฟังธรรมเทศนาที่เป็นสัจจะ และเห็นพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบที่ไม่คิดวัตถุสิ่งของและเรื่องโลกๆ ค่ะ

ตอบ : เออ นี่เป็นคำถามหรือเป็นคำระบายนะ (หัวเราะ) อันนี้มันก็เป็นว่ามันเป็นวุฒิภาวะ วุฒิภาวะถ้าเราโตขึ้นมาแล้ว เราจะพูดฟันธงไปเลยมันก็แบบว่า มันเหมือนโลกนี้มันมีการเจริญเติบโต โลกนี้มีการเจริญเติบโต มีการสร้างสมขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะสร้างสมบุญญาธิการมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย สร้างสมมานะ สร้างสมมาจนเป็นพระโพธิสัตว์ สร้างสมบุญญาธิการมา เวลามาตรัสรู้แล้วเผยแผ่ธรรมมาๆ เพื่อประโยชน์ตรงนี้

พอประโยชน์ตรงนี้ปั๊บ เวลาพระที่จะเข้ามาประพฤติปฏิบัติ หรือชาวพุทธเราเวลา มันพัฒนาขึ้นมาไง ถ้าไม่พัฒนาเราก็มองแบบนั้น เพราะตอนที่เราบวชใหม่ๆ เราก็มองโลกประสาความรู้ ความรู้มีเท่าไรก็มองโลกอย่างนั้น มีความเชื่อ มีความศรัทธา แล้วมองโลกในแง่บวก แง่บวกหมายความว่าคิดว่าถ้าพระที่นั่นนับถือท่านจะบอกเราแต่เรื่องความจริง ท่านจะบอกเราแต่เรื่องความดีงาม ท่านจะชี้ทางให้เราประพฤติปฏิบัติไป

แนวทางที่ถูกต้อง เราก็เชื่อนะ เขาสอนอย่างไรก็ทำอย่างนั้น พยายาม โ้อย พยายาม ขวนขวายเต็มที่เลย แต่มันไปแล้ว มันถึงเวลาอ่านประวัติหลวงปู่มันแล้วมันซาบซึ้งใจ

ประวัติหลวงปู่มันนะเวลาท่านปฏิบัติไปท่านบอกว่าท่านทำความสงบของใจได้ เพราะท่านสร้างมาเป็นพระโพธิสัตว์ หลวงปู่มันท่านสร้างมาเป็นพระโพธิสัตว์ ท่านปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปข้างหน้า เวลาท่านปฏิบัติไปๆ ท่านพิจารณาของท่านไปนะ ท่านพูดเองว่ามันเหมือนกับทางตัน หรือไม่ก็เหมือนหน้าผาตัด มันไปแล้วมันไปไม่ได้ มันไปแล้วมันเหมือนไปตัน มันไปตัน ท่านถึงมาพิจารณาของท่านเอง นี่พอพิจารณาของท่านเอง ท่านพิจารณาของท่านเอง

อ้อ ท่านปรารถนาพระโพธิสัตว์จะได้มาน โลภีย์ พระโพธิสัตว์พยายามจะได้มาน ได้สมบัติ จะได้เป็นฤทธิ์เป็นเดชเอาไว้สั่งสอนคน เอาไว้สร้างอำนาจวาสนาบารมี มันเข้าอริยสัจไม่ได้ ถ้ามันเข้าอริยสัจบ้บอย่างน้อยเป็นพระโศคาบัน ถ้าใช้ปัญญาเป็นพระโศคาบันไปแล้วมันจะสร้างอำนาจวาสนาต่อไปไม่ได้ เพราะพระโศคาบันเกิดอีก ๗ ชาติ ใจ แต่พระโพธิสัตว์มันจะสร้างไป ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย คือไม่มีต้น ไม่มีปลาย ต้องสร้างไปเต็มทีใจ มันก็ไปขัดแย้งกันซะใหม่ เลยเข้าอริยสัจไม่ได้

พระโพธิสัตว์เข้าอริยสัจไม่ได้ แต่เข้ามาน โลภีย์ได้ เข้ามาน โลภีย์มันจะมีอภิญญา มีหุทธิพิ์ ตาทิพิ์พวกนี้ได้ แต่ แต่ก็เป็นพระโพธิสัตว์ที่มีคุณธรรมสูงนะ แบบว่าพระโพธิสัตว์ที่สร้างบุญญาธิการมาก ใ้อเรื่องหุทธิพิ์ ตาทิพิ์มันจะชัดเจน มันจะถูกต้อง ถ้าพระโพธิสัตว์เพิ่งสร้างบารมี สมาธิยังไม่เข้มข้น เวลาหุทธิพิ์ ตาทิพิ์มันก็ผิดบ้าง ถูกบ้าง มันไม่แน่นอนหรอก ฉะนั้น เวลาท่านพิจารณาของท่านไปมันเหมือนกับเป็นทางตัด เป็นหน้าผาตัด เป็นทางตัน เป็นชอยตัน ท่านว่าอย่างนั้น สุดท้ายแล้วท่านก็พิจารณาของท่าน อ้อ เราเคยปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ ท่านถึงได้กำหนดสมาธิเข้าไป ท่านไปลาในสมาธิ นั้น

เพราะท่านเคยทำอย่างนั้นท่านถึงได้มาแก้เข้าคุณอุบาถิได้ ท่านถึงไปแก้หลวงปู่เสาร์ เพราะหลวงปู่เสาร์ เจ้าคุณอุบาถินี้พระโพธิสัตว์ แต่ก็มาแก้เข้าคุณอุบาถิ ท่านไปแก้หลวงปู่เสาร์ แล้วท่านพยายามจะไปแก้ครูบาศรีวิชัย ท่านพยายามจะไปแก้ครูบาศรีวิชัย เพราะว่าท่านร่วมสมัยกันอยู่ที่เชียงใหม่ วัดเจดีย์หลวงกับครูบาศรีวิชัย นี้ท่านไปแก้ แต่ครูบาศรีวิชัยบอกว่ามันไม่เป็นอิสระกับตัวเองแล้ว ท่านไม่เป็นอิสระ คือท่านไม่สามารถ

ที่จะพลิกได้ ก็เลยต้องแล้วแต่อำนาจวาสนาของท่าน คนที่จะทำได้มันต้องมี
ประสบการณ์ คนที่ทำได้ก็ทำเป็นแล้วถึงไปสอนคนอื่นได้ไง ถ้าคนที่ยังทำอะไรไม่เป็น
ไปสอนคนอื่นมันไม่มีทางหรอก

ฉะนั้น เวลาที่ว่าเวลาปฏิบัติไปแล้วพอมันเป็นทางตัน ไปหน้าผาตัด มันมีความ
กอดคั่นนะ มันมีความกอดคั่นในตัวเรานะ ฉะนั้น เวลาที่เราประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ เราก็มอง
พระแบบนั้น มองพระในแง่บวกหมดแหละ ใครพูดอะไร ใครสอนอะไรก็เชื่อ ก็เชื่อ แต่
พอปฏิบัติไปแล้วมันเป็นอย่างนั้น มันไปไม่ได้ มันไปว่างๆ ไปแว้งคว้าง ไปไม่ได้หรอก
มันก็แปลกใจนะ พอไปเจอหลวงปู่จวน อวิชชาอย่างหยาบของท่านสงบตัวลง อวิชชา
อย่างกลางในหัวใจท่านยังอีกมากมายเลย อวิชชาอย่างละเอียดในใจท่านอีกมหาศาลเลย
เออ สะอีกเลยนะ เออ ไม่มีใครพูดอย่างนี้

แต่ก่อนเวลาไปอยู่กับใคร ปฏิบัติกับใครไม่เคยมีใครพูดอย่างนี้ ก็เชื่อเขาไป
ปฏิบัติกันไปอยู่อย่างนั้นแหละ พอไปเจอหลวงปู่จวนท่านสับเอาทีเดียว ความขี้ขางเอา
ตะขอสับไปที่หัวข้าง สะอีกเลย พอสะอีกแล้วได้คิด พอได้คิด อ้าว ต่อไปนี้จะไม่เชื่อใคร
ง่ายๆ แล้ว ใครจะสอนอะไรวางไว้ก่อน ต้องพิสูจน์ แล้วเอาตรงนั้นเป็นที่ตั้ง เอาหลวงปู่
จวนว่าเป็นที่ตั้ง แล้วก็เริ่มทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามาให้มันคง
เข้ามา ไอ้ที่ว่าจะได้มรรค ได้ผล ไอ้คนที่บอกไว้อย่างนั้นๆ วางไว้หมดเลย แล้วทำแต่
ความจริงของเราดีกว่า แล้วตอนนั้น ตั้งแต่นั้นมานะ อะไรจะเข้ามาไม่สนใจ ไม่รับ ไม่
สนใจ จะชวนขวยเอาตัวเองไปให้ได้ก่อน เอาความจริงของเรา

นี่พูดถึงเวลาที่เรามองพระ เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระ
โพธิสัตว์ที่พัฒนาขึ้นมา แล้วพระเรา พระที่โดยทั่วไป เราจะพูดหน้าเดียวไป แล้วศาสนา
จะฝากไว้กับใครล่ะ? ศาสนานี้จะฝากไว้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่
ธรรม ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา อุบาสก อุบาสิกามีความเชื่อมั่น มีความเลื่อมใสก็มา
บวชเป็นพระ พอบวชเป็นพระขึ้นมาก็เป็นปุถุชน เป็นพระบวชใหม่ พระบวชใหม่ทนคำ
สอนได้ยาก พระบวชใหม่ๆ เพราะพระบวชใหม่ๆ มาสิทธิเสรีภาพ สิทธิเสรีภาพนะ พระ
เท่ากันนะ ใครว่าไม่ได้วะ เสมอภาคนะ เสมอภาค

มันค้านไว้ในใจหรอก ข้างหน้าก็ไม่มีอะไรหรอก แต่ในใจ ยิ่งปัญญาชนนะ โอ้อโฮ
สิทธิเสรีภาพ มันเป็นสิทธินะ จะพูดอะไรนี่เถียงไปหมดแหละ เพราะอะไร? เพราะอวด

ว่าข้ารู้มาก่อนไง ทีนี้พอปฏิบัติมานานไปๆ เขาจะรู้เลยว่า อ้อ สุตมยปัญญา การศึกษามาทางโลก วิชาชีพมันเป็นเรื่องหนึ่ง จินตมยปัญญาเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ภวานามยปัญญา ถ้าไม่อ่อนน้อมถ่อมตน จิตใจมันไม่ลงธรรมชาติ ไม่ลงคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมันจะเข้าไปสู่สังขารมอันนั้นได้อย่างไรล่ะ? เรามีความรู้ขนาดไหน เราไม่ใช่ว่าอ่อนน้อมถ่อมตนจะเป็นคนโง่ คนเข่อ ใครจะพูดอะไร ใครจะจงจุมกอะไรก็ไปกับเขาไม่ใช่

อ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนน้อมถ่อมตนมันเปิดโอกาสให้หัวใจเราได้ใคร่ครวญใจ เราอ่อนน้อมถ่อมตนเพราะเรารับใจ เหมือนคนซึ่งขุมทรัพย์ให้ใจ เราจะได้ขุมทรัพย์ เราจะได้มีคนบอกความผิดเรา จะได้มีคนชี้ถึงความบกพร่องของเรา เราอ่อนน้อมเพราะเหตุนี้ ถ้ามันแข็งกระด้างมันก็ปิดหมด มันไม่รับฟังเลย อะไรมาก็ไม่รับฟัง ไม่รับฟัง ฉันทันที ฉันทันที ฉันทันทีพิจารณาแล้วฉันทันทีตัวเองก็ได้ ฉันทันทีมีโอกาส ไปค้นคว้ามา ค้นคว้ามา ขนาดไหนก็ไม่รู้หรือ ไม่รู้ เพราะมันค้นคว้ามาโดยโลกียปัญญา

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าถ้าพ้นชงไปหน้าเดียวว่าพอเกิดมาเป็นคนที่ต้องดีไปเริ่มต้น ดีไปที่สุดเลย เวลาปฏิบัติเป็นอย่างนั้นจริงๆ ต้นคด ปลายตรงไม่มี ต้นต้องตรง แต่คำว่าต้นต้องตรงมันตรงตั้งแต่สัมมาสมาธิ ถ้าต้นไม่ตรง สัมมาสมาธิไม่เกิดขึ้น ต้นไม่ตรงนะ นี้เวลาพวกเรารต้นไม่ตรง ภวานาไม่ได้ สัมลูกคลุกคลาน เราคิดเอาเอง เราอนุমানเอาเอง เราอนุমানเอา แล้วมันจะเข้าไปสู่สังขารมได้อย่างไร การอนุমানเอา การคิดเอา การเจตนา ตั้งใจ แล้วมันจะเป็นจริงได้อย่างไร? แต่ต้นมันตรงนะ พอตรงนี้จิตเราตรงแล้ว ใจเราตรง ตั้งแต่สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิใจเราตรง ตรงเข้าสู่สังขารม ถ้ามันเป็นไปนะมันก็จะ เป็นไป

ถ้าต้นคด ปลายตรงไม่มี ต้นต้องตรง แต่ตรงตรงไหนล่ะ? ตรง เห็นไหม คุณติพระเจ้าเล่นเฟชบุ๊ก พระเขาไม่สนใจ เราบอกว่าผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสารนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระอานนท์ อานนท์ เฮอร์ระลึกถึงความตายวันละกี่หน ระลึกถึงความตายวันละกี่หน ก็บอกว่า ๗ หน ๑๐ หน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ประมาทๆ ต้องระลึกถึงความตายทุกลมหายใจเข้าออก พวกเรานะ หลวงปู่มั่น หลวงตาเราฟังท่านพูดมาหมดแหละ เพราะเราบวชใหม่ๆ เรายังไม่มีครูบาอาจารย์ เราก็อ่านหนังสือประวัติครูบาอาจารย์นี้แหละ ท่านกำหนดพุทโธ พุทโธทั้งวันทั้งคืน

เราเองเราก็กำหนดทั้งวันทั้งคืน เพราะอะไร? เพราะอยู่วัด วัดปฏิบัติมันไม่มีอะไรให้ข้องแวะ อยู่กับเราพุทธ จะทำอะไรเราพุทธทั้งวันทั้งคืน พุทธทั้งวันทั้งคืน คนที่ประพฤติปฏิบัติเขาสงวนเวลาของเขาขนาดนั้น เขาไม่มีเวลาไปเล่นเฟชบุ๊กหรือทวิต เขาไม่มีเวลา ถ้าจะศึกษา ศึกษาเราก็ศึกษา ศึกษา คุณก็ตำรับตำราที่เปิดได้ เราเปิดเสร็จแล้วเราจะปฏิบัติของเรา นี่เราบอกว่า เห็นไหม ถ้าพระที่จะเอาจริงเอาจัง เขาต้องเอาจริงเอาจังอย่างนี้ แต่ถ้าไปเล่นเฟชบุ๊ก ถ้ายังอย่างนั้นอยู่เขาเป็นที่ว่ายังศึกษาอยู่ ยังศึกษา ยังค้นคว้าอยู่ ยังเป็นโลกอยู่ ว่าอย่างนั้นเถอะ แต่ที่บอกว่าถ้ามันจะผิดไปหมดเลย แล้วมันจะพัฒนาการขึ้นมาได้อย่างไร?

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้เพื่อรู้สัตว์ ขนสัตว์ แล้วถ้าไม่มีพระ ไม่มีผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ไม่มีครูบาอาจารย์เรา เห็นไหม ไม่มีคนชี้แนะ ไม่มีคนบอก มันจะเป็นอย่างไร? ถ้าไม่มีคนชี้แนะ ไม่มีคนบอก ก็เหมือนหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ไม่มีคนชี้แนะ ไม่มีคนบอก เวลาท่านเล่าให้หลวงตาฟังหลวงตาบอกว่าเป็นหน้าเข้าข้างฝา น้ำตาไหลทุกที มันทุกข์ มันยาก ตำรับตำราก็มี แล้วคุณใช้เวลาทำอยู่ทางภาคอีสาน สงสัยหรือมีอะไรจนตรอกมาจะเข้ามากรุงเทพฯ แล้ว จะเข้ากรุงเทพฯ มาศึกษากับเจ้าคุณอุบาลี เพราะอะไร? เพราะพระไตรปิฎก อ่านแล้วมันก็ตีความตามแต่ความเห็นเรา แต่ถ้ามาถามเจ้าคุณอุบาลี เจ้าคุณอุบาลีท่านศอกกลับ

เวลาอ่านพระไตรปิฎกมันถอนกลับได้ไง เพราะเจ้าคุณอุบาลีท่านมีปัญญา เรามีความเห็นอะไรที่มันแบบว่าเรามองอะไรหน้าเดียว เรามองอะไรสุดโต่ง เจ้าคุณอุบาลีท่านกระทุ้งเลย สะอึก พอมันสะอึกมันได้ถูกคิด พอได้ถูกคิด พอเข้าไปในป่า ตรงนี้มันเป็นประเด็น ประเด็นให้ค้นคว้า ให้แยกแยะ ให้ชวนขวย ให้มีการกระทำ ฉะนั้น เวลาศาสนาเจริญ เจริญในใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น นี่ถึงพุทธศาสนาเจริญหนหนึ่ง มันเจริญในใจของครูบาอาจารย์ของเรา

ถ้าเจริญในใจของครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม เวลาในพระไตรปิฎก เวลาอ่านไปนะพระอรหันต์ต้องแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง นอนสี่เหลี่ยมสี่เหลี่ยม พระอรหันต์ไม่มี พระอรหันต์ไม่มีนะ ไม่หัวเราะ ถ้าหัวเราะเหมือนกับเด็กร้องไห้ ในพระไตรปิฎกเขียนไว้อย่างนั้น แล้วพระพุทธเจ้าแค่แยมพระโอบุส แค่แยมพระโอบุสมันก็เป็นเรื่องมหัศจรรย์แล้ว ฉะนั้น เราก็มองเลยนะว่าพระอรหันต์ห้ามยิ้ม ห้ามหัวเราะเลย

ถ้าใครหัวเราะไม่ใช่พระอรหันต์ เออ อันนั้นมันกิริยาของพระพุทธเจ้า เวลาเขียนกิริยาของพระอรหันต์จะเขียนถึงพระพุทธเจ้าลงมา

ฉะนั้น เวลาเขียนมาอย่างนั้นนะ เราไปศึกษากันแล้วเราก็ออย่างนั้น พระอรหันต์ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น ก็กลายเป็นพระพุทธรูปสิ กระจกอะไรไม่ได้เลย นิ่งอย่างนั้นเลย แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาท่านสอน เวลารำลือมานะ เวลาหลวงตาขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น ท่านบอกหลวงปู่มั่นคุณมาก รำลือว่าคุณมาก แล้วเวลามานี้เขาบอกหลวงปู่มั่นคุณมาก ท่านบอกคุณอย่างไรก็จะเข้าไปศึกษา ยิ่งคุณยิ่งดี จะไปดูซิความจริงมันเป็นแบบใด แล้วพอท่านเข้าไปแล้วไปศึกษา เห็นไหม เวลาหลวงตาท่านพูดนะ กลัวไหม? กลัว กลัวนะกลัวมากๆ แต่ก็รักมากๆ เพราะอะไร? เพราะท่านบอกแต่สิ่งดีๆ ทั้งนั้นแหละ

กลัวสิเพราะกิเลสเรานั้นมัน กิเลสเรานั้นทำผิดพลาดเวลา มันก็น่ากลัวสิ น่ากลัว เพราะเราทนใจเราไม่ได้ ใจเวลากลับนี้มันกลัวใจเรา ใจเรานั้นคิดแฉลบ คิดร้อยแปด แล้วท่านคอยถองมาอย่างนี้มันก็กลัวสิ แล้วคนอย่างนี้หากคนคอยรู้ว่าเราขับไปทางไหน มีคนรู้ทันเรานี้จะหาได้ที่ไหน ก็ต้องเข้าไป กลัวไหม? กลัว แต่ก็อยากจะได้ดี อยากจะหลุดพ้น ก็ต้องเข้าไปหาท่าน ทั้งรัก ทั้งกลัว ถ้ากลัวนี้ เห็นไหม ถ้าเรามีครูบาอาจารย์อย่างนี้ ท่านสิ้นกิเลสไปแล้วมันก็น่าเคารพบูชา แต่นี่ถ้าเราบอกว่าโยมมาถาม ไปเจอพระเจ้าเล่นเฟ้ชบุ๊ก อยากมีกัลยาณมิตร อยากคบพระ อยากมีพระเป็นเพื่อน พอมีปัญหาขึ้นมาจะลบเลย ว่าไม่อยากมีพระเป็นเพื่อน

มีพระ เห็นไหม ศิล ศิลเราก็เคารพบูชาไว้ ถ้าเราเคารพบูชาไว้ ถ้าเขาเห็นภัยในวิภวสังสาร เป็นผู้เห็นภัย ถ้าผู้เห็นภัยเราจะชวนขวย เราจะชวนขวยนะ ในเมื่อเรายังมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออกอยู่ เราจะรีบชวนขวยเพื่อประพฤติปฏิบัติ แต่ถ้ามันประมาท ประมาทกับชีวิต เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเกิด ด้วยความไม่ประมาทเกิด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างๆ ตรงนี้มากเลย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน ประชาชนทั้งภษัตริย์ ดอกไม้ รูป เทียนมาเคารพบูชา แม้แต่เทวดายังมีดอกไม้สวรรค์มาเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย บอกอานนท์ เธอบอกเขาเถอะ ถ้าจะบูชาจะให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เดือนมาตลอด แล้วเรา เรามาถึงจนปานนี้ เรามาบวชเป็นพระเราจะมีอะไรเป็นเพชฌัญญ์ๆ อีก เราจะมีอะไรไปนั่งเขียนอยู่ แล้วเขาเขียนมา พอไปอ่าน ไม่มีใครตอบเข้ามาเลย จะให้อาตมาเลิกเพชฌัญญ์หรือเปล่า เรียกร้องๆ เรียกร้องให้คนมาฟังธรรม เรียกร้องสัตว์ทั้งหลาย ให้มาฟังธรรม เรียกร้องสัตว์ อันนั้นมัน เวลาใครจะทำอะไรก็แล้วแต่นะ ถ้าดูดีภาวะมัน ค้อยก็คิดว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยทำอย่างนั้น เราจะทำอย่างนั้น เราจะทำอย่างนั้น เราคิดของเราไปเอง แต่เวลาจริงๆ แล้วหน้าที่ของเราเราจะต้องทำความสงบของใจเราเข้ามา เราต้องประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ให้เป็นความจริงขึ้นมา

ฉะนั้น เขาเรียกร้องอย่างนั้น ก็อย่างที่ว่านี้เขาพูดเองว่าพระเขาไม่ประพฤติปฏิบัติ เขาจะเอาเวลาที่ไหนปฏิบัติ ฉะนั้น เราก็กลับแล้วโยมมีเวลาปฏิบัติใหม่ โยมไปเที่ยวตรวจเพชฌัญญ์เขา อ้าว แล้วโยมมีเวลาปฏิบัติใหม่? สงสัยมันพอกัน เขาก็เขียนเพชฌัญญ์มา ใฮนี่ก็เขียนตอบเขาไป แล้วเสร็จแล้วก็มาฟ้องหลวงพ่อ ใฮนี่ล่อซื้อหรือเปล่า ล่อซื้อเพชฌัญญ์หรือเปล่า นี่ล่อซื้อเขามาแล้วก็มาฟ้องหลวงพ่อ จะเอารางวัลนำจับ จะล่อซื้อเขามา

เราจะพูดอย่างนี้ เราพูดมาตั้งแต่ต้น หมายความว่าในการเผยแผ่ศาสนา เวลาพระมันจะเจริญเติบโตมา พระก็มาจากฌร สามฌรน้อยบวชเป็นพระ จากบวชเป็นพระขึ้นมาแล้วก็จะประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จิตดีขึ้นมาที่มีความสุข เวลาจิตมันเสื่อมนะถ้ามีครูบาอาจารย์ดีไว้ มีครูบาอาจารย์ชักนำไปเราจะแก้ไข เขาก็พยายามจะชวนขวยของเขา ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์คอยชักคายนำ เวลาจิตมันเสื่อมมันก็เสื่อมไป พอเสื่อมไปก็เป็นอย่างนี้ เร่ๆ ร่อนๆ เร่ๆ ร่อนๆ กลายเป็นพระธรรมาจิก กลายเป็นพระธรรมาการ กลายเป็นพระกรรมฐานจรวดดาวเทียมไปเลย แต่ถ้ามันจะเอาจริงเอาจังขึ้นมามันก็ต้องละทิ้งจากความเป็นกรรมฐานจรวด กรรมฐานดาวเทียม

หลวงตาบอกกรรมฐานค้ำคาว ไปไหนก็บินไปบินมาเดี๋ยวนี้ กรรมฐานค้ำคาวนี้ใจไม่เป็นอย่างนั้น ถ้าเราไม่เป็นอย่างนั้นเพราะอะไร? เพราะเราเอาหัวใจเรา ถ้าเอาหัวใจเราเขาจะปฏิบัติ ฉะนั้น ถ้าเขาไม่ปฏิบัติ เขาออกไปขนาดนั้นแล้ว นี่เขาเขียนมาจากเมืองนอก ถ้าเขียนมาจากเมืองนอก พระที่ออกไปเที่ยวเมืองนอกมันก็บอกอยู่แล้ว เพราะเขาต้องคิดว่าเขาจะไปเมืองนอกเขาต้องไปเผยแผ่ธรรม ถ้าเขาเผยแผ่ของเขาเขามีอะไรไปเผยแผ่ มีเพชฌัญญ์ไปเผยแผ่ใช่ไหม ถ้ามีเพชฌัญญ์ไปเผยแผ่ เราอยู่ที่นี่เราก็เขียนเพชฌัญญ์ได้ เราก็เผยแผ่ที่นั่น เราไม่ต้องไปอยู่เมืองนอกหรือ อยู่เมืองนอกเขาพวกธรรมทูตไปเผยแผ่

กรรม หลวงตาทำนพุด เอาอะไรไปเผยแพร่ เอากิเลสไปเผยแพร่หรือเอากรรมไปเผยแพร่ ถ้าเผยแพร่ขึ้นมามันก็เป็นประโยชน์นะ ถ้าพูดไปอย่างนี้ พูดถึงมันก็กระเทือนกันไปหมดแหละ ฉะนั้น มันก็มี ทุกสังคมมีคนดีและคนเลว ถ้าเขาทำตัวไม่ดีมันก็ยกเขาไว้

ฉะนั้น เข้าคำถาม เดียวมันไปใหญ่ คำถาม เห็นไหม คำถาม

ถาม : การที่ถูกเป็นคนธรรมดาคนหนึ่ง มีสิทธิ์ที่จะแสดงความเห็นกับพระไหมคะ สมควรไหม แต่ลึกๆ แล้วใจไม่สมควร

ตอบ : มันอยู่ที่อุบายไง อุบาย ธรรมดาส่วนใหญ่แล้วมันพูดไม่ค่อยได้หรอก มันพูดไม่ได้เพราะอะไร? เพราะพระถือสิทธิ์ พระถือสิทธิ์ว่าพระมีศีล เห็นไหม คุณใช้เวลาพระนี่งุ่มง่ามฟ้ากาสาวพัสดร์ เป็นธงชัยพระอรหันต์ ทุกคนก็กลัวบาป กลัวกรรม ก็ไม่กล้าจะพูดให้สะเทือนพระไปเลย เดียวกลัวว่าจะบาปเป็นกรรม ยกไว้ให้พระ นี่เป็นวัฒนธรรม แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมา เวลาเราปฏิบัติอยู่กับครูบาอาจารย์ หลวงตาพูดเอง เราต้องถืออาวุโส กันเต ผู้ที่มีอาวุโสกว่า กันเตต้องเคารพนับถือ

ตามธรรมเนียม เวลาบวชมาในวินัย แม้แต่บวชอุปัชฌาย์เดียวกัน แต่นาคซ้าย นาคขวาก็ต้องเคารพเป็นพี่เป็นน้อง ต้องเคารพกันมาตลอด เรานับถือเรื่องอาวุโส แต่ แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้ว อาวุโสมีคุณธรรมหรือเปล่า ถ้ามีคุณธรรมเราก็เคารพ ถ้าไม่มีคุณธรรมให้ ๑๐๐ พรรษาด้วย ท่านบอกว่าให้ ๑๐๐ พรรษาด้วย ถ้าเขาไม่มีคุณธรรมเขาจะเอาอะไรสอนเราล่ะ? ไม่มีคุณธรรม เราจะประพฤติปฏิบัติเขายังก็คขวางเราอีกต่างหาก

นี่พูดถึงเวลาปฏิบัตินะ ถ้าปฏิบัติ เราเคารพบูชา เวลาเคารพบูชา เคารพบูชาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระทุกองค์ พระทุกองค์เขาต้องเชื่อฟังธรรมและวินัย ทีนี้วินัยบังคับไว้แล้ว อาวุโส กันเตบังคับไว้แล้ว ถ้าบังคับไว้แล้วเป็นประเพณี วัฒนธรรมเราก็เคารพ เราก็เชื่อตามนั้น เราเชื่อ เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราไม่ได้เชื่อพระที่อาวุโสองค์นี้ถ้าใจเราไม่ลง แต่เราก็ต้องเคารพบูชาธรรมวินัย เราก็ต้องเคารพบนอบตามประเพณี แต่หัวใจเรานั้นคือ หัวใจเรานั้นไม่ยอมหรือ แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเราท่านอาวุโสด้วย แล้วท่านมีคุณธรรมด้วย โอ้อโฮ ใจมันลงนะ เราเคารพบูชาธรรมวินัยด้วย แล้วหัวใจเรายังลงด้วย

หัวใจเราลงหมายความว่าไง หมายความว่ามันรัก มันรัก มันเคารพนะ มันอยากจะทำบุญ อยากได้บุญ คนเราปฏิบัติดีนะ คนเราปฏิบัติทุกคนอยากนั่งบิณฑบาตได้สมานเลย เวลาเกิดปัญญา ภาวนาปัญญาจะเกิดเลย แล้วมันเกิดจากไหนล่ะ? เกิดจากบุญกุศล เกิดจากคุณงามความดีของเรา ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะพวกเราอยากเคารพบูชา อยากจะทำบุญของท่าน อยากจะทำบุญเพราะอะไร? เพราะขอเกาะๆ ขอเอาบุญ ขอเอาบุญกุศล ขอให้บุญกุศลนั้นส่งเสริมให้เราปฏิบัติได้ง่าย ขอให้เรารู้แจ้งเหมือนท่านบ้าง ขอให้เรามีดวงตาเห็นธรรมแบบท่าน ขอให้เราขอๆ แล้วเราอยากทำท่าน ถ้าท่านมีคุณธรรม

ฉะนั้น สิ่งที่เราเคารพบูชากันใหม่? เราฟังธรรมใหม่? เราฟังธรรม แต่เรื่องนี้เรื่องที่เราสมควร ไม่สมควรมันเป็นอุบายไง ถ้าเป็นอุบาย ถ้าเรามีคุณธรรมนะ เรารู้ดีนะเราทำได้ เราทำได้ เห็นใหม่ ที่เขาบอกว่าเพราะความคิดมันสวนทางไง สวนทางคำพูดหลวงพ่อกัน สวนทางมันสวนทางอยู่แล้ว ถ้าสวนทางนะ เพราะอะไร? เพราะคนเรามีเป้าหมายนะ คนเราถ้าจะประพฤติปฏิบัติดีนะ ถ้าจะพ้นจากทุกข์ ถ้าเชื่อธรรมแล้วอยากจะทำประพฤติปฏิบัติธรรม มันอยู่ในศีล ในธรรม พออยู่ในศีล ในธรรมมันจะเข้าป่าเข้าเขาไป

เวลาผู้ที่ปฏิบัติเขาไม่เคยปฏิบัติดีนะ เวลาเข้าไปอยู่ในป่า ไปอยู่ในป่าเพราะอะไร? ไปอยู่ในป่า ไปเที่ยวป่าช้าไปทำไม? ไปเที่ยวป่าช้านะ ป่าช้านี้โดยธรรมชาติเขาบอกป่าช้าเป็นที่อยู่ของซากศพ ถ้าเป็นที่อยู่ของซากศพบิณฑบาตวิญญาณต้องอยู่ที่นั่น แล้วเราเข้าไปทำไม? เราเข้าไปทำไม? เราก็ก้าวไปวัดคุณธรรมเราไง เราเข้าไปว่าศีลเราบริสุทธิ์นี้ไง เวลาไปอยู่ในป่าช้านะ อยู่ในป่าในเขามันมีสัตว์ร้ายนะ เพราะเวลาเจอ

คูสิ คูประวัติหลวงปู่มั่นใหม่? คูประวัติครูบาอาจารย์ใหม่? เวลาไปเจอช้าง เห็นใหม่ พี่ชาย น้องชายจะขอเดินผ่านไปไม่ได้ใหม่? พี่ชาย เพราะเราไปเจอ ถ้ามันไล่เข้ามาล่ะ? ไปเจอ ถ้าเราไม่เห็นมันก่อนมันพุ่งเข้าใส่ มันเองวงรัดนะ มันฟาดตายเลย มันเหยียบพระตายนะ แล้วเราไปอยู่กับเขาเราไปอยู่อย่างไร? หลวงปู่ขาว พอไปเจอ หลวงปู่มั่นให้พูดกับช้าง พี่ชาย น้องชายเห็นพี่ชายแล้วน้องชายกลัวมาก น้องชายจะขอเดินไปหน่อยได้ใหม่ มันก็เวรกรรมเนาะ พอเดินไปนะ มันเดินไป ๓ องค์ องค์สุดท้ายกลดมันไปเกี่ยวกับกิ่งไม้ นึกว่า โอ้โฮ โคนแล้ว นึกว่า โคนแล้วนะ หันมานะกลดไปเกี่ยวกับกิ่งไม้ ตกใจเกือบตาย

นี่เราจะบอกว่าถ้าเหตุการณ์อย่างนั้นมันจะเข้ามาคู่คิด ดูธรรมเราแล้ว เวลาเราทำบาปอกุศล เราไปทำความผิด ไปทำต่างๆ แล้วทำแล้วเราเป็นคนทำ กรรมมันก็ให้ผลกับเรา ให้ผลที่ไหน? ให้ผลในใจของเรา แต่มันยังไม่แสดงออก แต่เวลาเราเข้าไปอยู่ในป่า สิ่งที่เราทำมา สิ่งที่เราทำมา ใจมันรวนเรแล้ว พอไปเจอช้างมันวิ่งหนีก่อนนะ มันไม่เรียกพี่ชายหรือ เจอช้างขึ้นต้นไม้แล้ว เพราะรู้ว่าตัวเองมีความผิดอยู่เยอะ นี่ไงถ้าคิด นี่เวลาเข้าไปเขาไปวัดที่ศีล ศีลปกติไหม? ศีลเราดีงามไหม? ถ้าศีลเราดีงามเราทำสมาธิได้ไหม? เราทำของเราได้ไหม? ถ้าทำของเราได้ นี่เป้าหมายมันอยู่ที่นี้

ฉะนั้น เป้าหมายอยู่ที่นี้มันถึงไม่เป็นอย่างนั้น ไม่เป็นอย่างที่เขาคิดใจ แล้วบอกว่าเวลาที่เขาเขียนเฟซบุ๊กมาไม่เห็นเหมือนหลวงปู่เลย ก็อย่างนี้ อย่างว่าแต่เองไม่เห็นเหมือนหลวงปู่เลย พระเขาเกลียดหลวงปู่เกือบตาย พระในสังคมเขาบอกว่า อืม ไอ้หงบนี่มันชอบติดคาบให้โยม มีพระมาพูดกับเรานะ บอกว่าถ้าเองติดคาบให้เขาอย่างนี้ พระอยู่ยากนะ พระอยู่ยาก ก็ติดคาบให้เขาเรื่อย ไม่ได้ติดคาบ ให้ปัญญาเขา เพราะการเผยแพร่ธรรมก็เรื่องปัญญาทั้งนั้นแหละ ก็เรื่องอย่างนี้เราไม่ต้องไปติดหรือ เพราะมันอยู่ในตำรา ในพระไตรปิฎก ในบุพพิชชา ใครไปอ่านมันก็ค้นคว้าได้ มันมีอยู่ในตำราอยู่แล้ว แต่คนจะค้นคว้า คนจะศึกษาหรือไม่ ถ้าคนค้นคว้าคนศึกษาเขาก็รู้

ฉะนั้น เวลาพูด เพียงแต่เราพูดนี้เรามีเทคนิคใจ พูดให้เขาสนใจ ชวนให้เขาได้ศึกษา ชวนให้เขาได้ซาบซึ้ง อันนี้มันฝังใจ พอฝังใจไปแล้วมันก็ไปดูพระเง พระบอกเลย ไอ้ ติดคาบให้โยมอย่างนี้พระอยู่ยากนะ ติดคาบให้เขา เขามีปัญญา เขามีปัญญาเพื่อต่อสู้กับกิเลสของเขา ถ้าต่อสู้กับกิเลสของเขา นี่กิเลสของโยมเขียนมา ถ้าต่อสู้ของเรา เราก็ดูของเราใช่ไหม

ฉะนั้น ถ้าบอกว่าเขาพูดไม่เหมือนหลวงปู่เลย ก็นี้แหละ ถ้าพูดไม่เหมือนก็ดูที่ว่าเห็นภัยในวัฏสงสารหรือเปล่า เห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นภัยใน เรา นั่งกันอยู่ที่นี่เรามีความสุขนะ เราอ่อนระลึกลึ เวลาคลอออกมาจากช่องคลอดของแม่เขาทุกซ์ขนาดไหน เราต้องลอคลอคออกมาจากช่องคลอด ถ้าตายในท้องก็มี เกิดมาตายตอนเป็นทารกก็มี เกิดมาโตขึ้นมาแล้วมาประสบอุบัติเหตุตายก็มี เห็นไหม นี่เห็นภัยในวัฏสงสารใน แต่ตอนนี้มันอยู่นี่สบาย เมื่อยก็ขยับ อยู่ในท้องขยับไม่ได้ อยู่ในท้อง ๕ เดือนทำอะไรไม่ได้ ถ้าคิดอย่างนี้ มันจะเห็นโทษใน เห็นโทษการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายใน ถ้าเห็นของมัน เห็นภัยใน

วิถุสงสารมันจะรีบชวนขวย "ไอ้นี้ออกมาก็สบายใจ เวลาคนใกล้ตายบอกว่าให้ทำอะไรก็ทำ เพราะอยากจะรอดตาย พอรอดตายมาแล้วไม่ทำ เลิก

นี่ก็เหมือนกัน ไม่เห็นภัยในวิถุสงสารมันถึงได้ผลิตเพลินกับชีวิตใจ มันถึงได้เขียนเฟชบุ๊กอยู่นี่ไง ว่าแต่เขานะ ของเราไม่มี ของเรานี้มีแต่เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่เขาทำเพื่อประโยชน์ใจ นี่เพราะไม่เห็นภัยในวิถุสงสารถึงได้ใช้เวลาไปโดยฆ่าเวลาโดยเปล่าประโยชน์ใจ แต่ถ้าเห็นภัยในวิถุสงสารมันจะมีสติปัญญาแก้ไขเรามา นี่พูดถึงว่าทำไมเขาไม่พูดเหมือนหลวงพ่อดีเลย เพราะเป้าหมาย ถ้าเป้าหมายเขาดีเขาจะต้องชวนขวยในตัว เขาจะต้องเอาเวลาที่ไปประพฤติกปฏิบัติ

อย่างที่โยมว่า ตอนแรกนึกว่ามีพระเป็นเพื่อนบนเฟชบุ๊ก อยากมีพระเป็นเพื่อนเพื่อนที่ดี กัลยาณมิตรที่ดี ถ้ากัลยาณมิตรที่ดีก็ดีมาก ๆ เลย ถ้าไม่ดีเราก็ต้องแยก เพราะว่ามันเป็นจริตนิสัยใจ นี้อยากมีกัลยาณมิตรทางธรรม ที่นี้พอมีแล้ว พอเขาไม่พูดเหมือนกัน เขาบอกพระรูปนี้เขาไม่ได้เน้นเรื่องกรรมฐาน แต่เขานั่นเรื่องเศรษฐกิจ อันนี้มันเริ่มต้นเฟชบุ๊กมันก็บอกแล้ว พอเราเขียนเฟชบุ๊กเลย เฟชบุ๊กนี้ต้องมีค่าใช้จ่าย ถ้าเราทำประโยชน์เพื่อสังคมเรามีค่าใช้จ่ายจะมีใครช่วยบ้าง เราทำนี้มันมีค่าใช้จ่ายแล้วใครจะช่วยบ้าง มันก็ออกอย่างนั้นแล้ว

แต่เวลาของเรา เห็นไหม ตอนที่เรายังไม่มีกำลังเราก็ไม่ได้ทำหรอก แต่ตอนนี้เราทำแล้วก็มีคนจะเข้ามาช่วยเหมือนกัน เราก็บอกว่ามันเป็นหน้าที่ของเรา ถ้าเราทำแล้วหน้าที่ของเรา ดูหลวงตาดี หลวงตาท่านบอกว่าท่านทำวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน ท่านทำวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชนมันต้องมีค่าใช้จ่าย ที่นี้ค่าใช้จ่ายท่านอยู่มันไม่มีปัญหา

ท่านพูดเอง เวลาท่านอยู่ไม่มีปัญหาหรอก เพราะว่าท่านมีอำนาจวาสนาบารมี ทุกคนก็อยากจะช่วยเหลือ เพราะทุกคนเชื่อใจในตัวท่าน แต่ท่านบอกว่าเวลาท่านตายไปแล้วสิ ถ้าท่านตายไปแล้วไอ้วิทยุเสียงธรรมใครจะดูแล ท่านถึงได้ตั้งเป็นมูลนิธิไว้ ท่านพูดเอง ท่านถึงได้ตั้งมูลนิธิไว้เพื่อเก็บดอกผลมัน เพื่อจะให้จรโลงนี้ไป นี่คนที่มึสติปัญญาเขาคิดกันแบบนี้ เขาทำเพื่อประโยชน์ ฉะนั้น ตั้งมูลนิธิไว้แล้วตอนนี้เขาก็ดูแลกันอยู่ ดูแลนี้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำเราก็รอนกว่าเรามีกำลังของเรา ถ้าเราทำได้เราก็พอทำได้ แล้วเราก็ดูกำลังว่าทำแค่นี้ เราก็ไม่ได้คิดขนาดที่ว่าถ้าตายไปแล้วจะต้องให้ใครมาดูแลต่อ หรืออีก ก็คิดว่ามันจะดูแลกันได้แค่พอมันเป็นไปได้ เพราะว่ากำลังคนมันไม่เหมือนกัน ความคิดของคนไม่เหมือนกัน แล้วอำนาจวาสนาคนมันก็ไม่เหมือนกัน ฉะนั้น สิ่งที่น่าสนใจ น่าใจว่าในเมื่อตัวเองยังทุกข้ออยู่เราก็ต้องชวนขวยเพื่อจะเอาตัวเองพ้นจากทุกข์ แต่คนเราพอมันช่วยตัวเองได้แล้วมันควรจะช่วยเหลือคนอื่นบ้าง

ฉะนั้น เวลาพอเรามีกำลังแล้วเราถึงมาช่วยสังคม เราถึงมาทำของเรา แล้วใครจะมาช่วยเราก็ให้ช่วยโดยที่ว่า โทษนะให้ช่วยแบบเป็นส่วนเกิน ส่วนตัวจริงของเราคือเรา เป็นคนรักษาเอง เราเป็นคนออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด แล้วใครจะช่วยก็คือส่วนเกิน ช่วยก็ช่วย ไม่ช่วยก็ไม่เป็นไร ถ้าอาศัยเขาจะช่วยนะเดี๋ยวก็ตายไป ถ้าอาศัยคนนั้นช่วย ถ้าเดือนนี้ไม่ได้ช่วย เดือนนี้ก็ไม่ได้จ่ายไป ของเราไม่ต้อง ของเราพร้อมอยู่แล้ว แล้วถ้าใครจะช่วย นั่นมันน้ำใจ ฉะนั้น เราถึงเอาตรงนี้เป็นส่วนเกิน เราบอกอย่างนั้นเลยเป็นส่วนเกิน แต่ของเราต้องยืนอยู่ได้ก่อน ต้องยืนอยู่ได้ก่อน

ฉะนั้น ที่บอกว่าเขาเน้นเรื่องเศรษฐกิจ เขาไปถ่ายรูปแบบ อันนั้นมันเป็นการประชาสัมพันธ์ มันเป็นการประชาสัมพันธ์ มันเป็นการให้โยมเชื่อถือเขา อันนี้พูดถึงเน้นเรื่องธุรกิจนะ ที่นี้ทำไมเขามาถามว่า

ถาม : แล้วทำอย่างไรท่านจะเอาเวลาที่ไหนไปปฏิบัติ

ตอบ : ที่ว่าเขาจะเอาเวลาที่ไหนปฏิบัติ ถ้าเขาจะปฏิบัติเขาก็จะไม่มาเขียนเฟซบุ๊กอย่างที่โยมเห็น เพราะเขามาทำอย่างนั้นเขาถึงไม่ได้ปฏิบัติไง ถ้าเขาไม่ปฏิบัตินะ คนปฏิบัติถ้าปฏิบัติแล้วดีมันก็จะดีมาๆ เลย แต่คนปฏิบัติไปแล้วมันปฏิบัติไปไม่ได้ บางคนกลัวนะ อย่างเรานี่ถ้าเรานั่ง ๑๒ ชั่วโมงแล้วเจ็บเลยนะ จะมานั่งรอบสองมันแหง มันไม่กล้าเลย

คนเราเวลาปฏิบัติมันมูมานะเต็มทีเลย แล้วมันไปไม่ไหว นี่เขาเรียกว่ากรรมฐานม้วนลือ พอมันม้วนลือกลับมาแล้วนะมันก็อยู่อย่างนั้นแหละ วันๆ พออยู่อย่างนั้น พอเป็นอย่างนั้นไป มันไปไม่ได้หรอก แต่ถ้ามันจริงจังขึ้นมามันก็ต้องมูมานะเอาจริงให้ได้ ถ้าเอาจริงให้ได้ นี่เวลาปฏิบัติ ถ้าเวลาปฏิบัติบีบโยมไม่ต้องไปแก้ให้เขา

หรือก เฟชบุ๊กจะหายไปเลย เพราะเขาจะเข้าทางจงกรม เขาจะเข้าทางจงกรม เขาจะนั่งสมาธิ เฟชบุ๊กนั้นหายไปเลย แต่ถ้าเขาไม่ได้ปฏิบัติมันก็จะไปอยู่ในเฟชบุ๊กนั้นล่ะ มันจะเกิดตรงนั้นแหละ แล้วโยมก็จะเห็นอย่างนั้นแหละ

เราจะบอกว่าพระนี่มันก็มี ถ้าพระเริ่มต้น พระ เห็นไหม สามเณรน้อย ถ้าสามเณรน้อยมีนิสัยที่ดี สามเณรน้อยที่เจ้าคุณอุปาลีท่านมาชุบเลี้ยง พอชุบเลี้ยงขึ้นมาจนเป็นสมเด็จพระมหาวิรวงศ์ จากเณรน้อยเรากูแลส่งเสริมขึ้นมาจนได้เป็นถึงสมเด็จพระ

นี่ก็เหมือนกัน พระเราปฏิบัติ พระเล็ก พระน้อย ถ้าเขาตั้งใจ เขาจริงจังของเขา ถ้าเราเห็นว่าส่งเสริมได้เราก็ส่งเสริม แต่เวลาถ้ามันออกนอกกลุ่มนอกทาง มันนอกกลุ่มนอกทางก็อีกเรื่องหนึ่งนะ ในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนเลว ในดวงใจดวงหนึ่งเดียวกันก็คิดดี เดียวกันก็คิดร้าย ในความคิดเราเดียวกันมันก็พลิกแพลง เราดูตรงนี้ไง เราจะฟันธงว่ามันจะผิดเลวร้ายไปทั้งหมด ถ้าเขาคิดได้ขึ้นมาล่ะ? แต่ถ้าไอ้ว่าจะดีไปทั้งหมดเลย พระสายพระป่า สายหลวงปู่มั่นสุดยอดๆ เราเองเรายังปวดหัวอยู่นี้ สุดยอดๆ ไอ้ที่ว่าสุดยอดๆ มันเป็นแบรนต์ แบรนต์มันมีคุณค่า แต่เนื้อหาสาระจริงหรือเปล่า ทุกสังคมมีคนดีและคนเลว

ฉะนั้น มันต้องอยู่ที่สติปัญญาของเรา เราต้องคัดเลือกเอาเอง เราต้องมีสติปัญญา กุศลธรรม เราทำแต่คุณงามความดี ขอให้เจอคนดีๆ กับเราก็แล้วกัน พวกเรานี่เราอยากพบเพื่อนดี อยากพบคนดี แล้วเวลาคบเพื่อนขึ้นมา เวลาไปโดนอะไรเจ็บๆ เจออีกแล้ว ก็อยากเจอของดีๆ ทำไมมันเจ็บทุกทีเลย มันเป็นวาระ วาระที่มันจะเกิด เราต้องตั้งสติของเรา ฉะนั้น เขาบอกว่าแล้วเขาจะเอาเวลาที่ไหนปฏิบัติธรรม แล้วนี่ทำให้จิตใจของเขาเลิกคบพระดีกว่า แต่เขาก็บอกระ เพราะลูกเชื่อพระพุทธรเจ้าร้อยเปอร์เซ็นต์ อยากจะฟังเทศน์เป็นสังฆกรรม อยากจะเจอแต่ผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบที่ไม่ติดวัตถุ เขาว่าอย่างนั้นเลยนะ

อยากเจอผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แต่ถ้าอยากเจอผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เราจะต้องปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก่อน ถ้าเราปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เราจะมองออกได้เลยว่าใครปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจริงหรือไม่จริง ถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก่อน เหมือนที่เราบอกตั้งแต่ที่แรก เราบวชที่แรก เรามีความเชื่อนะ ใครสอนอะไรก็เชื่อ พุทธเรื่องนี้บ่อยมากเลย เพราะโดนหลอกมาเยอะ บวชใหม่ๆ โดนหลอกมาเยอะ โดนหลอกมาเยอะ เพราะบวชใหม่ๆ เรายังตั้งตัวเองไม่ได้เราก็มองคนอื่นทั้งนั้นแหละ แล้วเขาชี้หน้าไป ชี้หน้าไป ชี้หน้าก็ทำขวนขวายไปกับเขานั้นล่ะ ผิดๆ ถูกๆ จนมาคิดเดี๋ยวนี้อายนะ

มีอยู่ที่หนึ่งไปเจอพระธุดงค์มาจากอุบลเขาไม่ใส่รองเท้า เราก็ไม่ใส่รองเท้าตามเขา เข้าไปในตลาดไม่ใส่รองเท้า มาคิดถึงตอนนี้แล้วอายน่าดูเลย แต่ตอนนั้นเราก็ไม่รู้เห็นว่าไม่ใส่รองเท้าแล้วเคร่งครัด เราก็ไม่ใส่รองเท้ากับเขาเหมือนกันนะ เดินไปบนถนนปูนร้อนก็ร้อนไปกับเขา มาคิดถึงตอนนี้ โทษนะโง่โง่เลยเชื่อเข้าไปได้อย่างไร แต่ตอนนั้นเชื่อ เห็นแล้วมันน่าเชื่อถือใจ ไม่ใส่รองเท้า เราใส่รองเท้าแสดงว่าเราคือยกว่าใช้ไหม เขาไม่ใส่รองเท้า เราก็ไม่ใส่รองเท้ากับเขาพักหนึ่ง

นี่มาคิดถึงอดีตแล้วมันน่าขำตัวเองใจ แต่ตอนนั้น เพราะไม่ได้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ถึงไม่รู้ว่ามันถูกหรือผิด ถึงได้เชื่อตามเขาไป แต่พอปฏิบัติไปๆ เดียวนี้มันรู้ละ นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้อนุญาตให้พระโสณะใส่รองเท้า พระพุทธเจ้าอนุญาตก่อน นี้พระพุทธเจ้าเป็นผู้อนุญาต แต่ถ้าเรายังไม่ได้ศึกษามันไม่รู้

นี่พอไม่รู้ เห็นไหม ถ้าเราจะปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก่อน แล้วเราจะเข้าใจว่าคนอื่นปฏิบัติดีปฏิบัติชอบหรือไม่ ถ้าเรายังปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตัวเองไม่ได้ เราจะตีความไม่เป็น แล้วเราก็จะเชื่อกระแสสังคม กระแสสังคมที่เขาสร้างกระแสกันขึ้นมาเราก็เชื่อถือเขาไปหมดเลย แต่ถ้าเราปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แล้วเรามีครูบาอาจารย์ในกลุ่มบัณฑิตของเรา ในกลุ่มปัญญาชนของเรา เราศึกษาของเรา เรามีหลักเกณฑ์ของเรา เราจะเข้าใจ เราจะมองออกว่าอะไรดี อะไรชอบและไม่ชอบเราดูของเราได้ แล้วพอชอบหรือไม่ชอบเราก็ต้องเก็บไว้ในใจของเรา เพราะความชอบของคนมันชอบตั้งแต่เด็ก ๆ

เด็กๆ มันอยากกินแต่ขนม พ่อแม่ก็อยากให้อินแต่ข้าว ไข่เต็กลงๆ มันก็อยากกินขนมของมัน เวลาโตขึ้นมามันไม่กินขนมแล้วมันอยากจะทำอาหารชีวิต มันอยากจะทำรูปสวย มันอยากจะมีเซฟตี้ๆ แต่ตอนเด็กๆ มันกินของมันส่ง มันชอบตอนไหนล่ะ? ก็มันชอบตอนนั้น เด็กมันก็ชอบของเด็ก พอโตขึ้นมามันก็ชอบของเรา ถ้าเรารู้ว่าชอบทำแล้วเราก็จะไม่ทำ เราไม่ไปยุ่งตรงนั้น แต่ถ้าเรายังไม่รู้ว่าชอบหรือไม่ชอบมันก็เป็นอย่างนั้นไป

ฉะนั้น ถ้าเราเชื่อพระพุทธเจ้าร้อยเปอร์เซ็นต์นี้สุดยอดคนนะ เราจะบอกว่าถ้ามันเห็นภัยในวัฏสงสาร ถ้ามันเห็นเป็นประโยชน์กับเรานะมันจะอยู่ในศีล ในธรรม ศีลธรรมมันเป็นข้อวัตรปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัย หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นวางข้อวัตรปฏิบัติ คำว่าข้อวัตรปฏิบัติ นี่เป็นข้อบังคับให้เราฝึกหัดใจของเรา

ศีลธรรมมันสำคัญตรงนี้ไง กรอบมันสำคัญ สำคัญที่ฝึกหัดใจ กรอบก็คือกรอบ ศีลคือข้อห้าม แต่จริงๆ คือเจตนาจริงๆ คือหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเรามันสงบระงับ นี่ตัวศีลแท้ ศีลคือความปกติของใจ ถ้าใจมันปกติ นี่มันไม่ผิดศีล ถ้าใจมันคิดออกไปนอกเรื่องนอกราวแล้วมันกระทำไปมันจะผิดศีลแล้ว

ฉะนั้น พระพุทธเจ้าวางศีลธรรมไว้ แต่ครูบาอาจารย์ของเราวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ ข้อวัตรปฏิบัติที่เราพยายามฝึกหัดของเรา เราพยายามทำของเราขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา มันเป็นประโยชน์นะ ไม่มีครูบาอาจารย์วางไว้เราก็ต้องไปค้นหาเอง เราจะทำอย่างไรเอง แล้วเราต้องทำทุกอย่างเอง ครูบาอาจารย์วางไว้ เราทำตามนั้นเพื่อรักษาใจเรา ถ้าเรารักษาใจเรามันอยู่ที่ว่าถ้าผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นภัยแล้วมันจะไม่ออกนอกกลุ่มนอกรทาง แต่เวลาสมณะแล้วไม่เห็นภัยไป ไปเขียน ไปเชื่อไปเชิญ ไปโฆษณาชวนเชื่อ ต้องการให้โยมเดินตาม เขาทำให้เนิ่นช้า เขาทำให้เสียเวลา เขาไม่เห็นภัยในวัฏสงสาร

ถ้าเห็นภัยในวัฏสงสาร เวล่ำเวลามีค่าทั้งนั้นแหละ เวลาแล้วการกระทำของเรามันเป็นประโยชน์กับเรา เรากลับมาที่นี้ แล้วบอกว่าลูกทำผิดหรือไม่ทำผิด เอาประโยชน์ของเรา เอาประโยชน์ของเรา ให้ตัวเองทำดีก่อน แล้วสิ่งที่เราช่วยเหลือเจือจานได้เพื่อประโยชน์กับศาสนาเราก็ทำ ถ้าเราช่วยเหลือเจือจานไม่ได้เราปฏิบัติบูชา เราปฏิบัติบูชาพุทธโศกของเราเพื่อประโยชน์กับใจเรา อันนี้เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง